Metylfenidat till amfetaminmissbrukare (”med ADHD”)

Begäran om indragning av Socialstyrelsens riktlinjer (metylfenidat) om missbruks- och beroendevård

16 augusti 2014

Socialstyrelsen (Branting/Höglund) har i sommar kunnat följa min offentliga utredning om Hågastudien – förskrivning av centralstimulantia (metylfenidat, Concerta). **[1]** Man vet nu att de 4,5 miljoner skattebetalarna lagt ut, bekostat ett bedrägligt studieupplägg och en ohederlig exklusion och analys av data, som förvrängt tolkningen av resultaten. **[2]**

Jag begär med denna skrivelse att Socialstyrelsen drar in sina preliminära riktlinjer om missbruks- och beroendevård – vad gäller amfetaminberoende – vilka bevisligen har grundats på ett falskt underlag; de rekommendationer som lyder:

> ”Vid amfetaminberoende och samtidig adhd kan *metylfenidat* användas för att behandla amfetaminberoendet, eftersom det *tycks ha effekt på drogfrihet*.” [Kursivt här.]
> http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19405/2014-3-24.pdf sidan 44

Jag begär också att Socialstyrelsen drar in slutrapporten om Hågastudien – med en allvarlig förvrängning av de faktiska resultaten – som myndigheten publicerat på sin webbplats. **[3]**

Socialstyrelsen har *för första gången,* genom min förtjänst, fått tillgång till de underlag och handlingar man behövt *från första början* för att förstå studiens upplägg och de faktiska resultaten i den. Man har *nu* försetts med de underlag som *krävts* för att göra en egen självständig bedömning av resultaten i studien – den självklara grunden för att dra några som helst slutsatser.

Det behövs inget avancerat matematiskt kunnande för att från underlagen räkna ut de verkliga resultaten i studien; det behövs bara sunt förnuft och hederlighet för att presentera data från underlagen på ett förståeligt sätt.

Som bekant pågår det omfattande internationella kampanjer där forskare *med integritet* kräver transparens, att ”ALL DATA” från kliniska prövningar görs tillgängliga så att *de faktiska resultaten* i olika studier kan analyseras av andra.

Socialstyrelsens arbete med riktlinjer för missbruks- och beroendevård (området amfetaminberoende) är ett hårresande exempel på vad som kan hända när myndigheter ”köper” forskares bedrägliga studieupplägg, och ohederliga exklusion och analys av data – som i fallet Hågastudien.

Här har Socialstyrelsens projektledare Branting berättat att myndighetens externa expert (Berge, Lunds universitet) *bara* fått tillgång till Francks/Konstenius *publicerade* data: ”Vår expert hade inga andra underlag att utgå ifrån än de två publicerade vetenskapliga artiklar [4] som refererades i det dokument jag skickade till dig.”

HÄR är det första underlag som experten Berge *borde ha fått* när han skulle göra sin analys: **http://jannel.se/Underlag1.pdf** I det hade han kunnat se, vecka för vecka, vilka personer i Concertagruppen och placebogruppen som lämnat positiva urinprov (”1,00”), han hade sett vilka personer i grupperna som uteblev/försvann från studien (”0,90”) och han hade sett vilka som lämnade negativa (rena) urinprov (”0,00”).

Han hade kunnat se och räkna ut:

- Att nästan alla amfetaminmissbrukare som fick *sockerpiller* – precis som avsikten var – *försvann* så gott som direkt vid studiens start (när de släpptes ur fängelset), och då spekulativt räknades som ”återfall i missbruk”; det gigantiska bortfall som är det som Franck/Konstenius sedan *använder* för att jämföra med Concertagruppen, vilket skapar ett ”positivt resultat” för denna.
- Att 7 av de 27 personer (26 %) som fick *Concerta* hade ett första återfall i missbruk (faktiskt positivt urinprov) första veckan i frihet – och experten kunde då knappast ha dragit slutsatsen att *”metylfenidat … tycks ha effekt på drogfrihet”.*
- Att tiden för ”första återfall i missbruk” (till och med när man räknar bortfall som likvärdigt med återfall) bara var *ett provtillfälle till ett annat* – skillnaden kunde alltså inte bli mindre mellan grupperna, och ändå lyckas Franck/Konstenius presentera det hör som ett viktigt, positivt resultat.
- Att 18 av 27 personer i Concertagruppen – 67 % – bortföll innan studien var slut.
- Att 7 av de 9 personerna i Concertagruppen som *avslutade* studien hade återfall i missbruk. De hade i medeltal hela 10 återfall i missbruk (!) under studiens gång (2, 3, 9, 9, 10, 12, 23 återfall). Experten kunde med den vetskapen, än mindre, ha dragit slutsatsen att *”metylfenidat … tycks ha effekt på drogfrihet”.*

Och experten skulle ha sett att de uträkningar och den presentation av studiedata som jag gjort utifrån underlaget faktiskt stämde http://jannel.se/HagaGranskning3.pdf

Inget av det här kunde Socialstyrelsen tidigare förstå eller veta genom Francks/Konstenius presentation av studiedata, av det enkla skälet att det inte fanns där för att förstås.

Jag ser nu fram mot att Socialstyrelsen utifrån underlagen verifierar mina uppgifter och beräkningar, och sedan fattar beslut om att dra in riktlinjerna om metylfenidat och amfetaminmissbruk, och den ”slutrapport” om Hågastudien som nu finns publicerad på myndighetens webbplats.

Andra för myndigheten nödvändiga handlingar finns i min tidigare granskning av Hågastudien
http://jannel.se/Hagastudien.Slutgranskning.pdf

Janne Larsson
skribent
janne.olov.larsson@telia.com

[1] Offentlig utredning Hågastudien, juni-augusti 2014 http://jannel.se/HagaGranskning3.pdf
[2] CODEX, Regler och riktlinjer för forskning, http://www.codex.vr.se/etik6.shtml
[3] Franck, Konstenius, ”Hågaprojektet”, Socialstyrelsen, december 2013,
http://www.socialstyrelsen.se/psykiskhalsa/nationell-psykiatrisamordning-2005-2007/haga-studien
[4] Konstenius, M, Jayaram-Lindstrom, N, Guterstam, J, Beck, O, Philips, B, Franck, J. Methylphenidate for attention deficit hyperactivity disorder and drug relapse in criminal offenders with substance dependence: a 24-week randomized placebo-controlled trial. Addiction (Abingdon, England). 2013. (Och en annan liknande mindre studie av Konstenius/Franck, som till och med av författarna angavs som misslyckad.)